

Učni načrt

Predmet

HARMONIKA

1. Opredelitev predmeta
2. Splošni cilji predmeta
3. Operativni cilji predmeta – dejavnosti
4. Operativni cilji predmeta – vsebine
5. Standardi znanja
6. Didaktična priporočila
7. Izvedbeni standardi in normativi

1. OPREDELITEV PREDMETA

V primerjavi s tradicionalnimi inštrumenti s tipkami je harmonika razmeroma mlada, saj jo je Nemeč F. Buschmann skonstruiral šele leta 1821. Razvoj je šel prek različnih modelov inštrumenta do harmonike s standardnimi basi (SB, M II), od petdesetih let prejšnjega stoletja dalje pa tudi do harmonike z melodijskimi basi (MB, BB, M III). Razvoj literature in kultura igre sta s tem dobila nov polet in dvignila izvajalsko kakovost. Mnogi sodobni komponisti so v tesnem sodelovanju z vodilnimi harmonikarji ustvarili dovolj velik repertoar tako instruktivne kot koncertne literature in tako zagotovili vrhunski razvoj inštrumenta.

Za vsestranski glasbeni razvoj učencev je pomemben izbor ustrezne literature. Največjega pomena za uveljavljanje inštrumenta je igranje izvirnih skladb, ki so začele množično nastajati v šestdesetih letih 20. stoletja.

Ker harmonika iz starejših obdobj nima lastne literature, izvajanje skladb starih mojstrov iz obdobj renesanse, baroka in delno predklasike pa je za oblikovanje dobrega muziciranja pomembno tudi na harmoniki, tega področja nikakor ne bi smeli zanemarjati. Za izvajanje te glasbe je primernejša harmonika z melodijskimi basi.

2. SPLOŠNI CILJI PREDMETA

UČENCI:

- dobijo interes za spoznavanje harmonike in igranja nanjo,
- razvijajo izvajalske spretnosti, koordinacijo gibanja,
- na podlagi improvizacije razvijajo igranje brez notnega teksta,
- osvetljujejo pomen harmonike in literature v toku zgodovine,
- razvijajo analitično obvladovanje notnega teksta v kompozicijskem, oblikovnem in stilnem smislu,
- se učijo dihanja z glasbo in doživljanja ritma,
- razvijajo doslednost pri delu in delovne navade,
- razvijajo sposobnosti in koncentracijo pri javnem nastopanju,
- razvijajo kritično presojo obravnavane literature glede ravni umetniške kvalitete,
- ob odkrivanju glasbenih vrednot gradijo svojo osebnost,
- se seznanijo z različnimi možnostmi skupinskega muziciranja,
- si oblikujejo odnos do glasbe in s tem do splošne glasbene kulture.

3. OPERATIVNI CILJI NA NIŽJI IN VIŠJI STOPNJI - DEJAVNOSTI

NIŽJA STOPNJA			VIŠJA STOPNJA
Učenci:	1. obdobje	2. obdobje	
igrajo na harmoniko;	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo harmoniko in njene značilnosti, • oblikujejo posamezni ton, • povežejo tone v skupine, • uskladijo igro leve in desne roke, • igrajo krajše skladbe, • igrajo slovenske ljudske pesmi, • igrajo lestvice in akorde, • učijo se igranja z lista, • učijo se improvizacije, • učijo se igranja na pamet; 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo večglasne homofone in preproste polifone skladbe, • igrajo diatonične lestvice v obsegu dveh oktav in akorde, • igrajo preprostejše etude, • igrajo na pamet, • igrajo z lista, • poglobljajo znanje improvizacije, • uporabijo registre, • igrajo v komornih zasedbah ali orkestru; 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo zahtevnejše homofone in polifone skladbe, • razvijejo vse tehnične prvine, • razvijejo igro z lista, • igrajo na pamet, • igrajo v komornih zasedbah ali orkestru, • igrajo diatonične in kromatične lestvice, • uporabijo registre, • igrajo samostojno naučene skladbe, • igrajo zahtevnejše etude, • igrajo svobodnejšo improvizacijo
oblikujejo zvok;	<ul style="list-style-type: none"> • uporabijo preproste dinamične kontraste (glasno, tiho), • obvladajo osnovno mehovno tehniko, • uporabijo legato in staccato artikulacijo; 	<ul style="list-style-type: none"> • uporabijo dinamične kontraste, • obvladajo zahtevnejšo mehovno tehniko, • uporabijo artikulacijo vseh vrst; 	<ul style="list-style-type: none"> • nadzorujejo trajanje in kakovost tona (jakost, barva), • obvladajo zahtevno mehovno tehniko, • uporabijo artikulacijo vseh vrst, • širijo dinamični razpon;
solfedžirajo;	<ul style="list-style-type: none"> • pojejo skladbe, ki jih igrajo, • štejejo dobe, • natančno upoštevajo trajanje tonov; 	<ul style="list-style-type: none"> • pojejo skladbe, ki jih igrajo, • štejejo dobe, • pojejo melodije v homofonih skladbah; 	<ul style="list-style-type: none"> • pojejo skladbe, ki jih igrajo, • pojejo posamezne glasove v polifonih skladbah;
igrajo v skupini;	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo enoglasne skladbe ob učiteljevi spremljavi in obrnjeno; 	<ul style="list-style-type: none"> • navadijo se na skupinsko igro z lažjimi skladbami; 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo zahtevnejše skladbe v različnih zasedbah;
ustvarjajo glasbo;	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo posnetke svojega igranja, • izvajajo lastne skladbice; 	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo posnetke svojega igranja in igranja drugih, • izvajajo ter zapisujejo lastne skladbe; 	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo osnove improvizacije, • uporabijo sodobne učne pripomočke (video, računalnik, gramofon, kasetofon ...);

<p>spoznavajo, ocenjujejo in vrednotijo glasbo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razumejo preprosto notno sliko, • praktično uporabljajo elemente glasbene teorije, • spoznavajo osnovne značilnosti zvoka (višina, trajanje, barva in jakost), • povezujejo tone v skupine prek motivov, fraz in period do eno-, dvo- in tridelnih pesemskih oblik, • razlikujejo značaje skladb, • prepoznajo razlike med grobim in kultiviranim igranjem. 	<ul style="list-style-type: none"> • praktično uporabijo elemente glasbene teorije, • poglobijo občutek za tempo, dinamiko... • spoznajo nove glasbene oblike, • igrajo skladbe različnih karakterjev iz različnih stilnih obdobj, • pridobijo osnovne informacije o skladateljih in dobi, v kateri so živeli, • pri izdelavi skladb spoznavajo osnovne značilnosti stilnih obdobj, • ocenijo lastne izvedbe in razvijejo kritičen odnos do svojega igranja, • ob poslušanju drugih primerjajo svoje znanje, • razvijejo pozitiven tekmovalni duh. 	<ul style="list-style-type: none"> • praktično uporabijo elemente glasbene teorije, • poglobijo občutek za tempo, dinamiko... • sistematično zaokrožijo in uporabijo vsa pridobljena znanja, • poznajo značilnosti posameznih stilnih obdobj in glasbene oblike, • spoznajo dele harmonike in njihove funkcije, • spoznajo zgodovinski razvoj harmonike, • oblikujejo kriterije vrednotenja glasbe s primerjavo lastnih skladb z drugimi, • izkustveno, razumsko in čustveno ocenijo in ovrednotijo izvajano glasbo.
<p>Dodatni pouk</p>	<p>Intenzivnejše razvijanje tehničnih in muzikalnih prvin do stopnje celovitega uresničevanja ciljev in brezhibnega obvladovanja vsebin, določenih za posamezni razred oziroma stopnjo izobraževanja.</p>		

4. OPERATIVNI CILJI PREDMETA - VSEBINE

1. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE:

- prva vpeljava k muzikalnim doživljajskim sposobnostim,
- oblikovanje tona,
- osnovna dinamična diferenciacija: p, f;
- imena not v violinskem in basovskem ključu,
- notne vrednosti: četrtnina, polovinka, celinka, osminka, polovinka s piko in ustrezajoče pavze,
- takti: 2/4, 3/4, 4/4, predtakt,
- višaj, nižaj, razveznik.

Desna roka:

- vaje za vse prste v različnih artikulacijah (legato, staccato),
- podlaganje palca,
- menjava lege roke,
- ožanje in širjenje roke,
- ligatura.

Leva roka:

M II (standardni bas):

- vaje za prste 2-5 v osnovni vrsti v različnih artikulacijah,
- vaja za prste 2-5 v durovi vrsti v različnih artikulacijah,
- osnovni basi in durovi akordi v območju kadence.

M III (melodijski bas):

- vaje za prste 2-5 v različnih artikulacijah,
- spoznavanje tonov;

meh:

- vodenje meha z uporabo gumba za zrak,
- nastavek tona,
- različni zvočni poizkusi,
- začetki mehovne artikulacije (obračanje meha - mehovanje, mehovni legato in zaključevanje tonov - ustavljanje meha,
- dinamični kontrasti.

ŠOLE – METODE:

M II:

- Astier, J. Basselli: Premiere Methode d' Accordeon I,
- M. Eisenmann: Akkordeonschulwerk (IA, IB, II., Spiel mit mir IA, IB),
- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 1,
- R. Pillich: Naš začetek,
- A. Breitfuss, J. Noordzij: ABC Akkordeon Schule 1,
- R. Pillich: Harmonika 1, nova šola,
- V. Terzić: Škola za harmoniku 1,
- P. Picchio: Peter Pan,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 1,
- F. Pils, G. Penz: Ich spiele Akkordeon 1, 2, 3.

ETUDE:

- W. Bloch: Akkordeon Studien,
- E. Zajec: Lo studio dei bassi della fisarmonica;
- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist 1

SKLADBE:

- M. Borštinar, E. Istenič: Mali harmonikar 1,
- E. Istenič: Cicibanove pesmice,
- T. Schlunck: Harmonika Workshop 1,
- H. Lüders: Das Grosse Anfänger-Buch für Akkordeon,
- H. Luck: Meine ersten Solostücke für Akkordeon.

ŠOLE – METODE:

M III:

- R. Pillich: Harmonika 1, nova šola,
- M. Ellegaard, L. Holm, T. Lundquist: Akkordeonschule für die Jugend,
- G. Steffens: Akkordeonschule Manual III,
- L. Holm: Spel Accordion,
- E. Santo: Akkordeonbuch für Anfänger,
- B. Borgstrom, R. Charles: First steps on the Bassetti-Accordion,
- G. Wagner: Spielereien.

ETUDE:

- E. Tschanun: Übungsstücke,
- W. Bloch: Minicordion 1,
- E. Harris: Preparatory studies for beginners.

SKLADBE:

- H. Noth: Zwanzig Spielstücke nach europäischen Volks- und Kinderlieder
- L. Papp: 44 leichte Stücke,
- H. Hummel: Leichte Tonspiele 1.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

2. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE:

- razvijanje muzikalnih doživljajskih sposobnosti,
- oblikovanje tona, motiva in fraze, dinamična diferenciacija: mf, crescendo, decrescendo,
- imena not v violinskem in basovskem ključu, notne vrednosti: četrtnina s piko in ustrezajoča pavza, takti: 3/8, 6/8.

Desna roka:

- vaje za vse prste v različnih artikulacijah (legato, staccato),
- nemo menjavanje prstov na eni tipki,
- menjava lege roke.

Leva roka:

M II (standardni bas):

- vaje za prste 2-5 v različnih artikulacijah,
- osnovni basi in durovi akordi,
- terčni basi.

M III (melodijski bas):

- vaje za prste 2-5 v različnih artikulacijah,
- spoznavanje tonov in orientacija v basih.

Meh:

- različni zvočni poizkusi,
- mehovna artikulacija,
- dinamični kontrasti.

LESTVICE IN AKORDI:

- durove lestvice posamezno čez eno oktavo (do 2 predznaka),
- durovi trozvoki z obrati posamezno, razloženo in sočasno (do 2 predznaka).

ŠOLE – METODE:

M II:

- Astier, J. Basselli: Premiere Methode d' Accordeon I,
- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 1,
- R. Pillich: Naš začetek,
- R. Pillich: Harmonika 1, nova šola,
- P. Picchio: Peter Pan,
- F. Pisl, G. Penz: Ich spiele Akkordeon 1, 2, 3,
- M. Eisenmann: Akkordeonschulwerk (IA, IB, II., Spiel mit mir I A, I B),
- A. Breiffuss, J. Noordzij: ABC Akkordeon Schule 1,
- V. Terzič : Škola za harmoniku 1,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 1.

ETUDE:

- W. Bloch: Akkordeon Studien,
- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist 1,
- E. Zajec: Lo studio dei bassi della fisarmonica.

SKLADBE:

- H. Lüders: Das Grosse Anfänger-Buch für Akkordeon,
- E. Istenič: Cicibanove pesmice,
- M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar 1,
- H. Luck: Meine ersten Solostücke für Akkordeon,
- T. Schlunck: Harmonika Workshop 1.

ŠOLE – METODE:

M III:

- R. Pillich: Harmonika 1, nova šola,
- M. Ellegaard, L. Holm, T. Lundquist: Akkordeonschule für die Jugend,
- G. Steffens: Akkordeonschule Manual III,
- L. Holm: Spel Accordion,
- E. Santo: Akkordeonbuch für Anfänger,
- B. Borgstrom, R. Charles: First steps on the Bassetti-Accordion,
- G. Wagner: Spielereien.

ETUDE:

E. Harris: Preparatory studies for beginners,
 W. Bloch: Minicordion 1,
 H. Hummel: Leichte Tonspiele 1.

SKLADBE:

- H. Noth: Zwanzig Spielstücke nach europäischen Volks-und Kinderliedern,
- E. Tschanun: Übungsstücke,
- L. Papp: 44 leichte Stücke.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

Pri izpitu naj učenec predstavi:

- durovo lestvico z akordi,
- tri skladbe različnih karakterjev (zaželena skladba slovenskega avtorja).

NAPREDOVANJE

Pogoj za prehod v drugo obdobje nižje stopnje je uspešno opravljen izpit, kjer se izvajata vsaj dve skladbi na pamet.

3. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE:

- dinamika,
- ritardando,
- razvijanje slušnih predstav,
- notne vrednosti: šestnajstinka in ustrežajoča pavza,
- triola.

Desna roka:

- drsenje palca,
- ležeči toni,
- vaje za pet prstov v različnih artikulacijah, ritmih in tonalitetah,
- poznavanje in zavestno menjavanje registrov,
- dvojemke (terce in sekste).

Leva roka:

M II:

- osnovni basi, molovi akordi in D7,
- menjalni basi (terčni in kvintni) v duru.

M III:

- igranje durovih lestvic in razloženih trozvokov.

Meh:

- kombinirani staccato.

LESTVICE IN AKORDI:

- durove lestvice skupaj čez eno oktavo in posamezno čez 2 oktavi,
- durovi trozvoki z obrati skupaj, razloženo in sočasno.

ŠOLE – METODE:

M II:

- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 2,
- A. Astier, J. Basselli: Premiere Methode d' Accordeon I,
- R. Pillich: Naš začetek 2,
- I. Bogár, A. Várhelyi: Harmonika iskola II,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 1; Etude: W. Bloch: Akkordeon Studien,
- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist 1,
- L. Micič: Izbor etud 2, 3,
- C. Mahr: Czerny 1,
- E. Zajec: Lo studio dei bassi della fisarmonica,
- K. Bartok: Etüden für Akkordeon; Skladbe: M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar 1 in 2,
- H. Luck: Meine ersten Solostücke für Akkordeon,

- P. H. Hesse: Polyphones Spielbuch 1,
- G. Wohlgemuth: Auf weissen Tasten.

M III:

- M. Ellegaard, L. Holm: Music Box 1,
- G. Wagner: Spielereien,
- T. Lundquist: Allerlei,
- M. Klein: Greensleeves,
- L. Papp: Der mude Hampelmann,
- W. Bloch: Minicordion 1.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova lestvica z akordi,
 - ena etuda,
 - dve skladbi različnega karakterja.
- Vsaj ena skladba se izvaja na pamet.

4. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE:

- dinamika,
- ritardando, accelerando,
- hitrejši tempo,
- razvijanje muzikalnosti
- razvijanje slušnih predstav, slušne kontrole doživljanja,
- teoretična snov se utrjuje in širi v skladu z notno sliko.

Desna roka:

- spoznavanje različnih artikulacij,
- akordi sozvočno,
- skoki v manjšem obsegu.

Leva roka:

M II:

- menjalni bas z D7 (terčni in kvintni).

M III:

- igranje durovih, molovih in razloženih trozvokov.

Meh:

- spoznavanje različnih mehovnih artikulacij
- akcent. Lestvice in akordi: durove lestvice skupaj čez dve oktavi,
- durovi trozvoki z obrati skupaj, razloženo in sočasno,
- molove lestvice posamezno čez eno oktavo,
- molovi trozvoki z obrati skupaj, razloženo in sočasno.

ŠOLE – METODE:

M II:

- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 2, 3,
- A. Astier, J. Basselli: Premiere Methode d' Accordeon I, II,
- R. Pillich: Naš začetek 2,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 1.

ETUDE:

- W. Bloch: Akkordeon Studien,
- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist I, II,
- K. Bartok: Etüden für Akkordeon,
- L. Micič: Izbor etud 4,
- E. Zajec: Lo studio dei bassi della fisarmonica,
- C. Mahr: Czerny I, II. Skladbe: R. Pillich: Izbor skladb za harmoniko,
- M. Borštinar, E. Istenič: Mali harmonikar 2,
- L. Medjeri: Skladbe za harmoniko,
- P. H. Hesse: Polyphones Spielbuch 2,3.

M III:

- M. Ellegaard, L. Holm: Music Box 1,
- T. Lundquist: Allerlei,
- M. Klein: Greensleeves,
- L. Papp: Der mude Hampelmann,
- H. Valpola: Clowns 1,
- Buig-Roget: Fair leexercice I,
- D. A. Johnston: Minietüden,
- W. Bloch: 35 Miniaturen,
- W. Bloch: Minicordion 2.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durovo lestvico z akordi,
 - molovo lestvico z akordi,
 - tri skladbe različnega karakterja,
 - eno etudo.
- Vsaj ena skladba se izvaja na pamet.

5. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE:

- dinamika,
- accelerando,
- razvijanje muzikalnosti,
- razvijanje slušnih predstav, slušne kontrole doživljanja,
- menjajoči taktovski načini,
- sinkopa.

Desna roka:

- vezave akordov,
- repeticije tonov,
- dolgi in kratki predložki,
- vaje za razvijanje tempa.

Leva roka:

M II:

- menjalni basi (terčni in kvintni) v molu,
- repeticije tonov,
- vaje za razvijanje tempa.

M III:

- akordi – vezava,
- repeticije tonov,
- dolgi in kratki predložki.

Meh:

- akcentiranje.

LESTVICE IN AKORDI:

- durove lestvice čez dve oktavi, vzporedno in protipremik,
- durovi trozvoki z obrati skupaj, razloženo in sočasno,
- molove lestvice skupaj čez eno oktavo,
- molovi trozvoki z obrati skupaj, razloženo in sočasno.

ŠOLE – METODE:

M II:

- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 4, 5,
- A. Astier, J. Basselli: Premiere Methode d' Accordeon II,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 1.

ETUDE:

- W. Bloch: Akkordeon Studien,
- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist I, II,
- L. Micič: Izbor etud 5, 6,
- C. Mahr: Czerny II,
- K. Bartok: Etüden für Akkordeon.

SKLADBE:

- R. Pillich: Izbor skladb za harmoniko,
- M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar 2, 3,
- W. Richter: Kleine Musikanten spielen,
- L. Medjeri: Moderne skladbe za harmoniko,
- L. Stark: Spielzeugland.

M III:

- M. Ellegaard, L. Holm: Music Box 2,
- T. Lundquist: Allerlei,
- M. Klein: Greensleeves,
- E. Harris: Accordion Miniatures 1,
- H. Valpola: Clowns 1,
- W. Bloch: 35 Miniaturen,
- W. Bloch: Minicordion 2,
- Buig-Roget: Fair lexcercice I,
- A. Berentsen: Lullaby for Joey,
- H. Degen: Kleine Akkordeon-Stücke für Kinder,
- M. Ellegard, L. Holm: Nils Eric's Melodibok,
- H. Nick: Puzzle.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova lestvica z akordi,
- molova lestvica z akordi,
- ena etuda,
- tri skladbe različnega karakterja (ena skladba starega mojstra).

6. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE:

- bolj diferencirana dinamična lestvica,
- agogika,
- večje zahteve pri oblikovanju motiva in fraz,
- interpretacija v odvisnosti od oblikovne analize, stila in oznak,
- razvijanje v prejšnjih razredih naštetih muzikalnih prvin,
- poglobljanje sposobnosti za samostojno oblikovanje lažjih skladb,
- glasbene oznake.

Desna roka:

- podlaganje palca na večjih intervalih kot priprava za veliko razložitev akordov,
- dvojemke: oktave,
- dvojni predložek.

Leva roka:

M II:

- skoki.

M III:

- obvladanje neodvisne igre vseh manualov,
- kromatični postopi.

Meh:

- kratki meh v zmernem tempu.

LESTVICE IN AKORDI:

- durove lestvice skupaj čez dve oktavi, vzporedno in protipremik,
- durovi trozvoki z oktavno ponovitvijo posamezno in skupaj, razloženo (mala razložitev) in sočasno,
- molove lestvice skupaj čez dve oktavi,
- molovi trozvoki z oktavno ponovitvijo skupaj, razloženo (mala razložitev) in sočasno,
- kromatična lestvica v desni roki.

ŠOLE – METODE:

M II:

- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 5, 6,
- A. Astier, J. Basselli: Premiere Methode d' Accordeon II,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 1.

ETUDE: W. Bloch: Akkordeon Studien,

- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist I, II,
- L. Micič: Izbor etud 5, 6,
- C. Mahr: Czerny II,
- K. Bartok: Etüden für Akkordeon.

SKLADBE:

- R. Pillich: Izbor skladb za harmoniko,
- M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar 2, 3,
- L. Medjeri: Moderne skladbe za harmoniko,
- L. Stark: Spielzeugland,
- H. Boll: Bärenstarke Stücke für Akkordeon,
- H. Boll: Musikalische Delikatessen.

M III:

- M. Ellegaard, L. Holm: Music Box 2,
- T. Lundquist: Allerlei,
- E. Harris: Accordion Miniatures 1,
- H. Valpola: Clowns 1,
- A. Abbott: Mosaiques,
- Buig-Roget: Fair l'exercice I,
- W. Bloch: Minicordion 2,
- J. Gould: The Carnival Suite,
- M. Ellegard, L. Holm: Nils Eric's Melodibok.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova lestvica z akordi,
- molova lestvica z akordi,
- ena etuda,
- tri skladbe različnega karakterja (ena skladba starega mojstra).

Vsaj ena skladba se izvaja na pamet.

NAPREDOVANJE

Učenec mora na izpitu pokazati dobro obvladovanje vseh tehničnih in muzikalnih prvin igre in pridobiti pozitivno mnenje izpitne komisije.

7. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE:

- muzikalne prvine se poglobljajo in širijo v skladu z učenčevimi psihomotoričnimi sposobnostmi, intelektualnim in čustvenim razvojem ter z vse zahtevnejšo notno sliko,
- okraski.

Desna roka:

- skoki,
- igra v velikem obsegu,
- trilčki, mordent in arpeggio,
- razložene oktave,
- vaje za hitrost v vseh tonovskih načinih,
- leggiero igra.

Leva roka:

M II:

- zm7,
- večje menjave položaja roke,
- sklopi prijemov.

M III:

- obvladanje neodvisne igre.

Meh:

- izpopolnjevanje mehovne artikulacije.

LESTVICE IN AKORDI:

- durove lestvice v oktavni, terčni in sekstni legi, vzporedno in protipremik,
- durovi trozvoki z oktavno ponovitvijo, razloženo (mala razložitev skupaj, velika razložitev posamezno) in sočasno,
- D7 posamezno, razloženo (mala razložitev) in sočasno,
- molove lestvice vzporedno in protipremik,
- molovi trozvoki z oktavno ponovitvijo, razloženo (mala razložitev skupaj, velika razložitev posamezno) in sočasno,
- zm7 posamezno, razloženo (mala razložitev) in sočasno,
- kromatična lestvica posamezno.

ETUDE:

M II:

- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 5, 6,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 2,
- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist II,
- K. A. Horn: Heitere Studien 1, 2.

SKLADBE:

- J. Löchter: Zirckusches kaleidoskop,
 - A. Mitscha: Obrazki islaskie,
 - B. K. Przybylski: The Four Seasons,
 - S. Stračina: Otroški album,
 - A. Weingerl: Skladbe za harmoniko,
 - H. Boll: Musikalische Delikatessen,
 - M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar 3.
- M III:
- M. Ellegaard, L. Holm: Music Box 2,
 - A. Abbott: Exercices gradues pour l'accordeon 3,
 - E. Harris; Accordion miniatures 2,
 - T. Lundquist: Microscope,
 - J. Macerollo: The Complete technique Book,
 - H. Valpola: Clowns 2,
 - M. Ellegaard: Poliphones Spielbuch IV,
 - J. Novak: Rondini,
 - F. Dobler: Mosaic,
 - W. Jacobi: 10 polyphone Stücke nach spanischen Volksliedern,
 - J. S. Bach: 12 malih preludijev,
 - G. F. Händel: Fughette,
 - W. Bloch: Minicordion 3,
 - J. Takács: Für mich und mein Akkordeon,
 - J. Takács: Fon fernen Küsten,
 - U. Jutila: Pictures for children, op. 26,
 - J. Wilson: Accordion rhythmic Studies 2,
 - A. Noth: Sechs Momente;

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova lestvica z akordi,
- molova lestvica z akordi,
- D7,
- zm 7,
- kromatiča lestvica,
- tuda,
- skladba starega mojstra,
- ciklična skladba,
- skladba po izboru.

Vsaj ena skladba se izvaja na pamet.

8. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE:

- muzikalne prvine se poglobljajo glede na stilno obdobje skladbe, fraziranje in interpretacije skladbe, upoštevaje vse oznake v notnem besedilu, naslov, tempo, karakter kompozicije,
- interpretacije skladb morajo biti prepričljive,
- duole,
- cluster,
- kvintole, sekstole,
- dvojno punktiranje,
- poliritmija,
- harmonske analize.

Desna roka:

- prstne vaje v hitrem tempu.

Leva roka:

M II:

- prstne vaje v hitrem tempu in v vseh tonalitetah.

M III:

- prstne vaje v hitrem tempu in v vseh tonalitetah.

Meh:

- izpopolnjevanje mehovne artikulacije,
- tremolo (bellow shake),
- vibrato.

LESTVICE IN AKORDI:

- durove lestvice v oktavni, terčni in sekstni legi, vzporedno in protipremik,
- durovi trozvoki z oktavno ponovitvijo skupaj, razloženo (mala in velika razložitev) in sočasno,
- D7 skupaj, razloženo (mala razložitev) in sočasno,
- molove lestvice v oktavni, terčni in sekstni legi, vzporedno in protipremik,
- molovi trozvoki z oktavno ponovitvijo skupaj, razloženo (mala in velika razložitev) in sočasno,
- zm7 skupaj, razloženo (mala razložitev) in sočasno,
- kromatična lestvica skupaj.

ETUDE:

M II:

- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 5, 6,
- E. Cambieri, F. Fugazza, V. Melocchi: Metodo per fisarmonica 2,
- C. Czerny-Bukowsky: Der Strebsame Akkordeonist II,
- K. A. Horn: Heitere Studien 1, 2.

SKLADBE:

- V. Odak Jembrih: Čudesni svijet harmonike 5, 6,
- A. Weingerl: Skladbe za harmoniko,
- H. Boll: Musikalische Delikatessen,
- M. Borštnar, E. Istenič: Mali harmonikar 3,
- J. Löchter: Zirkusches kaleidoskop,
- A. Mitscha: Obrazki islaskie,
- S. Stračina: Svet a deti,
- H. Luck: Stücke, Suiten, Sonatinen.

M III:

- M. Ellegaard, L. Holm: Music Box 2,
- T. Lundquist: Microscope,
- J. Macerollo: The Complete technique Book,
- E. Harris: Accordion miniatures 2,
- A. Abbott: Exercices gradues pour l'accordeon 3,
- H. Valpola: Clowns 2,
- M. Ellegaard: Poliphones Spielbuch IV,
- J. Novak: Rondini,
- F. Dobler: Mosaic,
- W. Jacobi: 10 polifonih skladb,
- J. S. Bach: 12 malih preludijev,
- G. F. Händel: Fugete,
- W. Bloch: Minicordion 3,
- G. Espitalier: Sieben Praeludien und sieben Fughen,
- J. Wilson: Accordion rhythmic Studies 2,
- G. di Gesualdo: Acht Imitationen,
- W. Bloch: Inventionen für Cornelia,
- H. Noth: Polnischer Renaissancemusik.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol - metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova lestvica z akordi,
- molova lestvica z akordi,
- D7,
- zm7,
- kromatična lestvica,
- etuda,
- skladba starega mojstra,
- ciklična skladba,
- skladba po izboru.

Vsaj ena skladba se izvaja na pamet.

5. STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so vezani na operativne cilje in vzorce literature za posamezni razred in se ob koncu prvega obdobja nižje stopnje ter vsakega razreda drugega obdobja nižje in višje stopnje preverjajo z izpitnim nastopom. Dosežki se opredeljujejo in ocenjujejo skozi tri komponente razvoja sposobnosti učenca (tehnike, glasbene predstave in posluha), ki se razvijajo vzporedno. Učenčevi želeni dosežki po obdobjih in stopnjah so:

Prvo obdobje nižje stopnje

Težavnostna raven je v glavnem omejena na krajše skladbice, ki pa jih morajo učenci izvesti prepričljivo. Pri izvedbi morajo pokazati poznavanje osnovnih teoretičnih znanj, kot je orientacija v notnem besedilu te težavnosti (toni, notne vrednosti do osminke, osnovni taktovski načini, violinski in basovski ključ...), ter orientacijo v diskantu in basih. Že na tej stopnji je pomembna karakterizacija skladb in oblikovna logika, ki se zaenkrat omejuje le na pesemsko obliko. Osnovna sredstva oblikovanja (dinamika, agogika, artikulacija ...) morajo biti razvidna in smotrno uporabljena. Tempo je prilagojen značaju skladbe.

Drugo obdobje nižje stopnje

Na tej stopnji se težavnost izbrane literature povečuje tako v tehničnem smislu kot tudi po obsegu (vključene so daljše skladbe in ciklične oblike), čeprav skladbe po svoji vsebini še vedno ostajajo v otroškem zvočnem svetu. Vse vsebine prvega obdobja se nadgrajujejo. Izvedba mora dokazovati poznavanje in sposobnost fraziranja kakor tudi osnovne stilne posebnosti posamezne skladbe.

Višja stopnja

Ta stopnja pomeni prehod iz otroške na najlažjo koncertno literaturo, kar pomeni tehnično brezhibno obvladovanje skladb predpisane težavnosti. Izvedba mora biti logična in doživeta, približati se je treba originalnemu tempu. Vse do sedaj naučene teoretične prvine morajo biti v tehničnem smislu popolnoma obvladane in podprte z ustreznimi slušnimi procesi. Vse komponente se morajo neprisiljeno prepletati in tvoriti čvrsto osnovo za nadaljevanje šolanja z zaokrožitvijo vseh znanj in veščin v logičen sistem.

6. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Osnovna naloga, ki jo morajo učitelji izpolniti po učnem načrtu, je razvijanje ljubezni do glasbe in ustvarjanje želje po muziciranju.

Izbira metode vodenja učnega procesa je v celoti v učiteljevih rokah, vendar priporočamo načine, ki izhajajo iz otrokovih naravnih predispozicij – gre za zamenjavo otrokovega naravnega inštrumenta glasu s harmoniko; torej od petja in poslušanja prek spoznavanja diskanta, basov in meha do izvajanja. Posebno težo v učnem procesu naj dobi razvoj posluha, ki naj zvok ne le nadzoruje, ampak tudi načrtuje. Razvoj tehnike in teoretičnih znanj naj bo v skladu in soglasju z razvojem slušnih procesov, tako da ne pride do odtujitve glasbenega bistva od veščine. Pri izbiri vsakega naslednjega koraka v učenčevem repertoarju je treba upoštevati tri temeljna načela težavnosti: tehnični (mehanični), vsebinski in načelo kompleksnosti glasbene fakture. Vsako nalogo v učnem procesu je treba realizirati z upoštevanjem posebnosti vsakega učenca, njegovih intelektualnih potencialov, motivacije za samostojno delo na visoko profesionalni ravni, vendar z jasno določenimi nalogami. Vsako glasbeno delo je nujno najprej natančno prebrati, pojasniti in analizirati z vseh vidikov in postaviti visoke umetniške zahteve. Kontinuiteta dvigovanja težavnosti mora biti enakomerna.

Tako dosežena glasbena znanja morajo postati pomemben del splošne kulture vsakega učenca. Nadarjenim in bolj ambicioznim učencem je treba postaviti zdravo in čvrsto osnovo za nadaljevanje šolanja.

Znanja, ki jih učenci usvojijo v posameznem razredu, je v nadaljevanju šolanja treba utrjevati in poglobljati. Učence je treba nenehno opozarjati in spodbujati k pravilni drži telesa in inštrumenta, saj je to eden najpomembnejših dejavnikov pouka z začetniki. Čim prej jih navajajmo na vizualno neodvisnost (slepo igro). Spodbujajmo jih k razvijanju natančne igre, vztrajnosti, pridnosti, delavnosti, samostojnosti in koncentracije, v drugem obdobju nižje in v obdobju višje stopnje pa tudi k razčlembi vsebin, vadenju zahtevnejših delov, povečati pa je treba tudi trajanje, intenzivnost, točnost in lastno kontrolo pri vadenju.

Glasbeni termini naj se uporabljajo že na začetku. Učiteljeva demonstracija igre alil igra starejših učencev poveča muzikalno občutje in je hkrati velika motivacija. Učiteljeva navodila za delo doma naj bodo jasna, pri začetnikih pa je potrebna njegova demonstracija, saj bo le tako navodilo razumljivejše, učenec pa naj nove vsebine prvič zaigra pod učiteljevim nadzorom.

Učitelj nenehno spremlja koordinacijo rok in meha. Prav ta ima v igri harmonike veliko vlogo. Vodenje meha in mehovna artikulacija sta temelja dobre igre.

Vsak učenec naj nastopi večkrat. Učiteljeva naloga je, da učence usmerja k igranju harmonike z M III.

Program pouka harmonike je narejen na osnovi predhodnega učnega načrta, izkušenj učiteljev in profesorjev harmonike. Učni načrt ne temelji na restriktivnosti in v svojem bistvu želi opravljati svetovalno funkcijo v smislu ideje pri izbiri literature za načrtovanje nadaljnjega razvoja ali kot primerjalni katalog za skladbe, ki v njem niso izrecno zapisane.

Učni načrt dovoljuje veliko svobode pri izboru literature kot tudi pri vodenju samega učnega procesa, ki pa ne sme ogroziti kakovosti znanja otrok. Letni obseg vsebin ni predpisan, saj število ali težavnost predelanih skladb ne zagotavljata vnaprej kakovostnega razvoja. Odgovoren zanj je izključno učitelj.

7. IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

Materialni pogoji

Primerno velika, zračna, akustično, ustrezno ter zvočno izolirana učilnica. Opremljena mora biti s po višini nastavljivim stolom, z dvema harmonikama različnih velikosti, z avdionapravo in drugo standardno opremo za individualne učilnice.

Pogoji za vpis

Primerna starost in glasbene ter fizične dispozicije za igranje harmonike, ki jih kandidat dokaže na sprejemnem preizkusu.

Preverjanje in ocenjevanje znanja

Znanje preverjamo in ocenjujemo pri pouku, na internih in javnih nastopih ter ob koncu šolskega leta pri izpitih. Ocene oblikujemo v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v glasbeni šoli.